

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра галузевої соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Гендерні дослідження

для студентів

галузь знань 05 "Соціальні та поведінкові науки"
напрямок 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20__/20__
Семестр	7
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Олена ВІЛКОВА

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник: Олена ВІЛКОВА, к.соц.н., доцент, доцент кафедри галузевої соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри галузевої соціології

(підпис) (Ольга БЕЗРУКОВА)
(прізвище та ініціали)

Протокол № 20 від « 29 » 07 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «29» липня 2022 року № 8

Голова науково-методичної комісії

(підпис) (Тетяна ЧЕРВІНСЬКА)
(прізвище та ініціали)

1. Мета дисципліни – формування системи знань та практичних навичок застосування гендерного підходу до аналізу суспільства; формування навичок застосування гендерного аналізу до виявлення гендерних особливостей соціальних зв'язків в суспільстві, економічному, політичному просторі.

2. Дисципліна передбачає знання теоретичних основ соціології, основних методів здійснення соціального аналізу.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Гендерні дослідження» відноситься до блоку дисциплін вільного вибору студента «Соціальна аналітика». Соціальні трансформації, що характеризують сучасне українське суспільство, інтеграція України в європейське співтовариство та освітній простір, окрім іншого, вимагають вміння об'єктивно та неупереджено здійснювати соціологічний аналіз з урахуванням гендерного компоненту. Тож дисципліна «Гендерні дослідження» спрямована на засвоєння студентами сучасних теорій гендеру, можливостей і особливостей гендерних досліджень у виявленні ключових соціальних проблем в різних сферах життєдіяльності соціуму.

4. Завдання (навчальні цілі):

- оволодіння змістом основних категорій гендерної теорії та досліджень;
- опанування специфіки гендерного аналізу;
- вміння визначати основні показники характеру гендерної стратифікації;
- знання стратегії гендерної політики держави.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формувати аргументовані висновки та рекомендації (СК06).
- Здатність аналізувати прояви соціокультурного розмаїття суспільства, причини і наслідки соціальних проблем, соціологічно обґрунтувати способи їх регулювання (СК16).

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
	Результат навчання	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	
1.1	Знати особливості та тенденції розвитку гендерних досліджень	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	10
1.2	Знати стратегії реалізації міжнародної та української гендерної політики	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	10
2.1	Застосовувати гендерний аналіз для визначення основних соціальних тенденцій та проблем	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	20
2.2	Визначати гендерні проблеми в основних сферах суспільного життя	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	30
2.3	Враховувати специфіку різних форм гендерної політики для застосування її елементів в науковому аналізі	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	10
2.4	Об'єктивно оцінювати наслідки реалізації гендерної політики в українському соціумі	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	15
3.1	Комунікувати з респондентами та колегами на засадах гендерної культури та толерантності	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	5

3

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1
Програмні результати навчання (назва)							
Обґрунтувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури (PH08)	+	+	+	+	+		
Володіти навичками соціологічного аналізу соціальних проблем та соціологічного обґрунтування рішень їхнього регулювання. (PH20)		+	+	+		+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Доповіді з тем, участь у груповій дискусії 1-10, PH 1.1, PH 1.2, PH 2.1., PH2.2 PH 2.3, PH 2.4, PH 3.1– 5 балів/2 бали за кожну доповідь, загалом **50 балів/30 балів**
2. Кр 1 з тем 1 -5, PH 1.2, PH 2.1– **12 балів/6 балів**
3. Підготовка презентацій з тем 3, 7, 8, 9, 10, PH 2.1, PH 2.2 PH 2.3, PH 2.4– 8 балів/5 балів за одну презентацію, загалом **20 балів/12 балів**
4. Кр 2 з теми 6-10, PH 2.1, PH 2.2 ,PH 2.3,PH2.4– **12 балів/8 балів**
5. Написання есе з тем 3, 4, PH 2.1, PH 2.2 ,PH 2.3,PH2.4– **6 балів/4 бали** (2 есе по 3 максимальні або 2 мінімальні бали за кожне)

- підсумкове оцінювання: у формі заліку. Залік виставляється за підсумком балів, отриманих за семестр.

- умови отримання заліку: Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів за критично-розрахунковий мінімум – 60 балів, для одержання заліку обов'язковим є підготовка презентацій, написання есе з пропущених тем.

7.2 Організація оцінювання:

1. Доповіді з тем, участь у групових дискусіях 1-10, PH 1.1, PH 1.2, PH 2.1., PH2.2 PH 2.3, PH 2.4,PH 3.1– протягом семестру
2. Кр 1 з тем 1 -5, PH 1.2, PH 2.1
3. Підготовка презентацій з тем 3, 7, 8, 9, 10, PH 2.1, PH 2.2 PH 2.3, PH 2.
4. Кр 2 з теми 6-10, PH 2.1, PH 2.2 ,PH 2.3,PH2.4
5. Написання есе з тем 3, 4, PH 2.1, PH 2.2 ,PH 2.3,PH2.4

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

4

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні	Самостійна робота
1. Науково-методологічні та соціально-політичні основи гендерних досліджень				
1.	Історія становлення гендерних досліджень як наукового напрямку. Понятійно-категоріальний апарат гендерних досліджень	2	4	7
2.	Вплив жіночого руху за рівність статей на становлення гендерної теорії	2	2	-
3.	Модерні та постмодерні соціальні теорії гендеру останньої чверті ХХ ст. - першої чверті ХХІ ст.	2	4	14
4.	Концептуалізація гендеру в «чоловічих» дослідженнях	2	2	7
5.	Сучасна методологія та методи гендерного аналізу.	2	2	-
	<i>контрольна робота 1</i>		2	
2. Гендерні відносини в сучасному суспільстві				
6.	Нерівномірний гендерний розподіл в економічній сфері	2	2	7
7.	Гендерні особливості інституту політики	2	4	14
8.	Ефективність впровадження різноманітних типів гендерної політики в світовому досвіді	2	2	7
9.	Аналіз результатів глобальних рейтингів рівності статей	2	2	7
10.	Гендерні стереотипи українських громадян	2	2	7
	<i>контрольна робота 2</i>		2	
	ВСЬОГО	20	30	70

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 20 год.

Практичні заняття – 30 год.

Самостійна робота - 70 год.

9. Рекомендовані джерела

Основна: (Базова)

1. Введение в гендерные исследования- Ч. 1: Учебное пособие. / Под ред. И. Жеребкиной– Х: ХЦГІ, Спб: Алетейя, 2001. – С. 17-49., 147-173, 197-257.
2. Введение в гендерные исследования- Ч. 2. Хрестоматія. / Под ред. И. Жеребкиной– Х: ХЦГІ, Спб: Алетейя, 2001. – С. 13-92, 127-135, 136-163, 174-200, 235-257, 306-363, 649-670.
3. Роль жінок в українському суспільстві. Результати опитування. Режим доступу: http://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/reg_files/rg_women_032020_press.pdf
4. Global Gender Gap Report 2022. Режим доступу: https://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2022.pdf

Додаткова:

1. Arruzza, C., 2018. "From Women's Strikes to a New Class Movement: The Third Feminist Wave". In: Viewpoint Magazine. Режим доступу: <https://viewpointmag.com/2018/12/03/from-womens-strikes-to-a-new-class-movement-the->

[third-feminist-wave/](#)

2. Bryson V. Feminist Political Theory. - Creative Print & Design (Wales), Ebbw Vale., 2003.
3. Бовуар де Сімона. Друга стать / Перекл. з франц./ Режим доступу: <https://www.e-reading.club/book.php?book=126341> — частина I, II, IV.
4. Богачевська–Хом'як М. Білим по білому-Жінки в громадському житті України /Богачевська–Хом'як – К.:Либідь–256с.
5. Вілкова О.Ю. Гендерне квотування як механізм реалізації гендерно-чутливої державної політики // Збірник наукових праць VI Міжнародної науково-практичної конференції «Соціологія праці та зайнятості: шляхи інституціоналізації та перспективи розвитку» К.: ІПК ДСЗУ, 2015. – С. 218-224.
6. Вілкова О.Ю. Особливості гендерного підходу в соціолого-філософському дискурсі // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. Міжвузівський збірник наукових праць, 2008. -№ 38 – Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2008. – С. 71-76.
7. Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті Європейської стратегії України// Матеріали дослідження – Київ: Центр Разумкова, 2016. – 244 с.
8. Жінки в політиці України на місцевому рівні: шляхи, проблеми, участь. аналітичний звіт за результатами роботи шести фокус-груп за участю жінок – депутаток та кандидаток в депутати обласних, міських та районних рад /Скорик М.М. – К.: ТОВ «Ітем ЛТД», 2014. – 64 с.
9. Susan Watkins Which feminisms? //New Left Review, 2018. Режим доступу: <https://newleftreview.org/issues/ii109>
10. Сучасне розуміння маскулінності: ставлення чоловіків до гендерних стереотипів і насильства щодо жінок. К., 2018. Режим доступу: https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B5%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BC%D0%B0%D1%81%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf
11. Роль чоловіків у піклуванні та догляді за дітьми - результати опитування. К., 2020. Режим доступу: <https://ukraine.unfpa.org/uk/omnibusEU4GE>
12. Хрестоматія феміністських текстів. Переводи / Е. Здравомыслова, А. Темкіна. – Санкт-Петербург: Издательство «Дмитрий Буланин», 2000. – С.166-279.